

Schone lucht, binnen en buiten

UITDAGING

Het bewustzijn groeit dat de luchtkwaliteit in de meeste steden en gemeenten over het algemeen genomen slecht is en op bepaalde plekken bijzonder slecht. Dit is lang geen probleem meer van de steden alleen. Ook op het platteland is de luchtkwaliteit behoorlijk slecht. De oorzaken zijn gekend, maar de oplossingen liggen niet alleen in handen van de gemeenten. Toch moeten ze niet machteloos toekijken hoe het verkeer over naburige autostrade of ring raast. Er kan wel degelijk iets aan de luchtkwaliteit gedaan worden met name in woonwijken door het creëren van meer autoluwe zones en lage-emissiezones.

Autoluwe zones zijn gebieden in de gemeente of stad waar het autoverkeer (sterk) beperkt wordt: geen doorgaand verkeer, geen sluisverkeer, meer eenrichtingsverkeer.

Lage-emissiezones zijn dan weer gebieden waar sterk vervuilende auto's en bussen en vrachtwagens niet langer meer binnen mogen. Daarbij is het mogelijk te differentiëren tussen type vervoermiddel en type brandstof en leeftijd van het vervoermiddel. Zo is geweten dat dieselauto's meer fijn stof veroorzaken dan benzineauto's. Dergelijke zones hebben natuurlijk enkel zin als ze voldoende ruim zijn afgebakend (bv. Antwerpen binnen de ring).

Gedurfd is de optie om op termijn dieselwagens volledig te bannen uit de stad/gemeente. Meer en meer steden stellen dit in het vooruitzicht tegen 2025 of 2030. Uiteraard moet dergelijke maatregel zeer lang op voorhand worden aangekondigd, zodat mensen voldoende tijd krijgen om voor een andere auto te kiezen.

Minder geweten is dat ook de luchtkwaliteit binnenshuis niet altijd optimaal is. Op dat vlak moet er nog heel wat aan sensibilisering worden gedaan. Momenteel loopt er via Beweging.net een pilootproject waarbij vrijwilligers worden opgeleid tot 'luchtconsulent'. Het project loopt in West-Vlaanderen en Limburg. De luchtconsulent gaat in zijn eigen netwerk op huisbezoek en neemt daar een interactieve vragenlijst af. Het interactieve gedeelte bestaat erin dat de vrijwilliger tips en advies geeft waar de bezochte bewoner acties kan ondernemen om het binnenmilieu gezonder te maken. Enkele voorbeelden hiervan zijn: voldoende ventileren en verluchten, bewuster verwarmen en koken, het weghalen van schimmels en de oorzaken ervan, bewuster omgaan met schoonmaakproducten en luchtverfrissers.

Na de pilootfase bekijken we of dit project verder uitgerold kan worden over Vlaanderen en kan uitbreiden naar andere contexten, zoals organisaties, lokale besturen, scholen, woonwijken met kansarme gezinnen.

SDGs

VISIE BEWEGING.NET

Hoewel heel Vlaanderen kampt met luchtvervuiling, zijn er zones die sterker te lijden hebben onder fijn stof en ander vormen van luchtvervuiling dan anderen. Vaak gaat dit gepaard met minder lucratieve woonwijken waar mensen met een laag inkomen wonen (bv. nabij autostrade of bedrijfsterreinen). Beweging.net vindt dat iedereen recht heeft op gezonde lucht en dat de oorzaken structureel moeten worden aangepakt. Kan dat niet, dan moet er minstens gekeken worden hoe de luchtvervuiling kan opgevangen worden, bv. door het planten van bomen.

We moeten dringend werk maken van een schone luchtbeleid. Voor het verbeteren van de buitenlucht denken we aan maatregelen op vlak van mobiliteit en industrie. Op het vlak van binnenlucht kan gedacht worden aan gebruikte materialen en bouwvoorschriften rond ventilatie. Uiteraard moet dit omzichtig gebeuren. Het terugdringen van de auto via autoluwe zones moet altijd gepaard gaan met een goede bereikbaarheid van het centrum met het openbaar vervoer of de fiets. Uitzonderingen moeten mogelijk blijven. De bereikbaarheid mag er niet onder leiden. Het bannen van dieselwagens moet lang op voorhand aangekondigd worden, zodat bewoners hun aankoopgedrag daarop kunnen afstemmen.

VOORSTELLEN

Wat verwachten wij van de gemeente?

Autoluwe zones

Elke gemeente kan werk maken van autoluwe zones, zeker in het centrum en in druk bewoonde wijken.

Lage emissiezones

Alle centrumsteden bakenen een lage-emissiezone af en geven een duidelijk signaal aan de bevolking dat zwaar vervuilende auto's niet meer binnen mogen.

Ban op dieselwagens

De gemeenten kunnen nu al een verbod op dieselwagens in het vooruitzicht stellen, zodat de bewoners ruim vooraf op de hoogte zijn. In afwachting kunnen bewoners in woonwijken al gestimuleerd worden om vrijwillig geen dieselwagen meer te kopen op het moment dat men zich een andere auto wil aanschaffen.

Aandacht voor de kwaliteit van de binnenlucht

De gemeente ondersteunt (toekomstige) initiatieven die er op gericht zijn de luchtkwaliteit in de woning te verbeteren.

Meer bossen

Elke gemeente neemt het engagement om minstens 5 hectare bos aan te leggen.